

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 152 — Štev. 152

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 3, 1942 — PONEDELJEK, 3. AVGUSTA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

NEMŠKO PRODIRANJE PONEHUJE

RUSKO POROČILO PRAVI, DA NA CELI FRONTI NI BILO POSEBNIH PREMOMB, DA PA RDEČA ARMADA POVZROČA NEMCEM VELIKE IZGUBE NA MOŠTVU IN MATERJALU. — RUSKI LISTI POROČAJO, DA SO SOVJETSKI ZRAČNI ŠKADRONI POLETALI NA ZAPADNI KAVKAZ IN SO ZADRŽALI NEMŠKO PRODIRANJE PRI KUŠČEVKI IN SALSKO, JUŽNO IN JUGOVZHODNO OD ROSTOVA.

NEMŠKO VROVNO POVELJSTO NAZNANJA, da nemška armada zasleduje Ruse po petrolejskih poljih okoli Maikopa. Isto poročilo tudi pravi, da so Rusi v kolenu Dona izgubili en most.

Ruski položaj na južni fronti je še vedno zelo resen, kajti ne samo nemška armada, temveč tudi peta kolona je na delu. Ob Donu je bila prijeta obsežna vohunska družba in mnogi jih je bilo vstreljenih. Samo na enem kraju jih je bilo vstreljenih 45.

Tem vohunom so pomagali nemški padalci, ki so se spustili na tla za rusko fronto.

"Rdeča mornarica" pravi, da so se Nemci spustili na tla blizu mostov čez Don sredi bojev.

Pri Kuščevki so včeraj Nemci napadali s tanki in infanterijo, toda Rusi so odbili vse napade ter uničili 8 tankov, 11 topov, 23 aeroplanov, 17 motornih koles in so vjeli 800 mož.

Rdeča armada je v kolenu Dona, zapadno od Stalingrada razbila več nemških tankov in napadov.

Južno od Klekaja je bil uničen nek nemški oddelček, ko se je prebil skozi rusko črto. Ubilih je bilo 1300 Nemcev.

Četudi Nemci še vedno prehajajo čez Don pri Ciničijanskaj, vendar Rusi trdno držijo južni breg reke. Pri nekem napadu so Nemci izgubili 6 tankov in 300 mož.

Poročila iz Salska pravijo, da imajo Nemci v onem predelu mnogo tankov in mnogo motorizirane infanterije ter napredujejo pod zaščito aeroplanov. Rusi pa jim nudijo močan odpor na velikih žitnih poljih. Nemške napade morajo največ vzdrževati ruski topničarji in značilno je, da poročila s tega dela fronte ne omenjajo ruskih tankov, medtem ko poročila z vseh drugih krajev fronte pravijo, da imajo Rusi mnogo tankov. Neko poročilo pravi, da je nek bataljon s protitankovimi topovi zadržal 150 nemških tankov.

Na fronti ob južnem Donu se posebno odlikujejo kozaki, ki junaško branijo svoje domove. Ker pa nimajo tankov, ne morejo zadrževati Nemcev.

Iz Slovenije

LONDONSKI TIMES O ODPORU SLOVENCEV

Londonški Times izraža v enem od svojih člankov priznanje slovenskemu narodu. Navaja, kako živi veliko število Slovencev pod strašnim nemškim in italijanskim jarmom. Toda vsi Slovenci so enodušno pokazali, da novi red Nemčije in Italije ne more vladati v njihovi zemlji. Zato Slovence v masah ženejo na prisilno delo ali jih zapirajo v koncentracijska taborišča. Na

tisoče Slovencev je izgnanih iz svojih domov in zemlje očetov. Times navaja, kako je odpor v okolici Ljubljane zelo močan. Posmatrajč splošno situacijo v Sloveniji pravi Times, da je ta mali narod v srecu Evrope, preostal najstrašnejšo preizkušnjo. Na koncu pravi list, da mora znaga prinesiti združitev vseh Slovencev v mejah močne Jugoslavije. To je eden od vojnih ciljev zaveznikov.

— J. I. C.

KAKO JE V DALMACIJI V ŠIBENIKU

Iz privatnega pisma nekega Hrvata, katero je bilo poslano iz Dalmacije meseca marca l. 1942 citiramo nekaj odstavkov.

Šibenik je postalo mrtvo mesto. Če greš v Narodno kavarno, vidiš tam samo Italijane in nekaj dijakov. V "Križi" je isto. Na ulici srečaš samo Italijane, v civilu ali v uniformi. Naši ljudje se kažejo na ulici samo ob nedeljah in praznikih. Oni se dobro zavedajo, da hočejo Italijani izkoristiti svojo okupacijo in aneksijo v namen, da popolnoma italijanizirajo našo Dalmacijo. V tem postopajo z nami kakor so postopali v Abesiniji z divjaki. Pri vsem tem so pa ostali stari komedijanti. Vsako jutro se odigrava na Poljani (šibeniškem sprehajališču) ena navzočnosti vojaških oddelkov in vojaške godbe ceremonija izobešanja italijanske zastave. Kdor je v tem času na ulici, se mora ustaviti, odkriti in mora dvigniti desnico. To je italijanski Gesslerjev klobuk. Kdor tega ne napravi, kdor se ne pokloni dobi na mestu "batine" in mora popiti določeno količino

rihjege olja. V začetku so v tem pogledu popolnoma podivjali. A sedaj, ko prihaja odpor našega naroda vedno bolj do izraza, se začnajo Italijanom odpirati oči, da delujejo takšna sredstva baš obratno.

Pred Božičem je bilo ribje olje izredno aktualno. Vlivali so ga vsakemu, ki so ga srečali. Če ni bil Italijan je bil že kandidat za olje in "batine". Nekega večera so na primer Italijani vpadli v vse šibeniške kavarne in pogostili z ribjem oljem vse navzoče goste. Med nesrečniki je bil tudi Dane Škarica. Profesor Dunka Čatlak so tako pretepli, da je ostal dolgo v nezavesti. Glavna gonja se vodi proti intelektualcem. Dr. Pašini je bil obsojen na 14 let, ker je baje nagovarjal italijanske vojske v hrvaščini. Dr. Jurin je še vedno zaprt. Prav tako je interniran dr. Stambuk. V Italijo so bili deportirani dr. Boris Novak, Dane Škarica, Sime Belamarić, ravnatelj učiteljskega Kalik, profesor Činoti in mnogo drugih.

— J. I. C.

Zavezniki so obljubili močno drugo fronto

Moskovski radio je v nemškem jeziku naznanil, da so Rusija, Anglija in Združene države prišle do sporazuma glede druge fronte leta 1942 in da se bo Nemčija morala braniti proti 15.000.000 vojakov, proti 85.000 tankom, 100.000 topovom in 50.000 aeroplanom.

Postaja je tudi pozvala Združene države in Anglijo, da odprete drugo fronto.

"Sedaj ni več časa čakati," pravi postaja. "Ni pa dovolj, da samo iz zraka opustošite Hitlerjevo Nemčijo. Sovražnika naj napadejo vaši tanki, artilerija in infanterija v spremstvu aeroplanov."

"Rdeča armada se že skoro 14 mesecev bori z naskočnimi nemškimi tolpmi. Sovjetski vojaki so prisilili sovražnika, da je plačal z gorami mrtvih in kupi razbitih strojev za vsako ped napredka. Nemci pa še vedno prodirajo, toda da morejo napredovati morajo z zapada dobiti mnogo vojaštva."

PREDSEDNIK ROOSEVELT USTAVIL STAVKO.

V Berwick, Pa., so zastavkali delavci v tovarni za izdelovanje tankov, toda so se kmalu vrnili na delo, ker je predsednik Roosevelt poslal stavarjem sledeče sporočilo: "Zelim, da se takoj vrnete na delo, da tako med uniškimi pogajanjmi ne bo zaostala produkcija."

Roy Constine, distriktni direktor CIO, je dejal, da je sporočilo prišlo telefonično iz Be-

le hiše in je bilo stavkarjem prečitano na stavkovnem hodniku, nakar so se stavarji oddali, da se vrnejo na delo.

Delavci, tisoč po številu, so zastavkali zaradi odslovitve treh delavcev in stavka je takoj povzročila viden zastoj v produkciji tankov. Pogajanja med unijo in kompanijo se nadaljuje.

Čena masčobnim odpadkom po 4 cente funt *

Priče administrator Henderson je določil, da se bo plačevalo gospodinjam, ki bodo hranile odpadke kuhinske maсти po 4 cente za funt. Ta cena je bila določena, ker se je ponekod zahtevalo in plačevalo to mast po 6 cent, katere cena pa bi prej ali slej imela za posledico podraženje mila, katero izdelujejo iz teh masčob.

Nemški tančni večak ubit

Poročilo iz Berlina se glasi, da je bil na ruski fronti ubit v akciji generalni major, Julius von Bernauth, znani nemški tančni ekspert.

NEMŠKA KOLONIJA NA HRVATSKEM

Preko Berna prihajajo poročila, ki pravi, da so Nemci v zapadni Bosni naselili več nemških družin ter s tem postavili prvi most do Jadrana, ki ga pa Mussolini nazivlja mare nostrum—naše morje.

Nadjski list "Grazer Tagespost" pravi, da je nedavno hrvaška komisija obiskala nemško kolonijo.

Ta kolonija je bila vstanovljena v kraju, kjer so bili Srbi ali ubiti ali pa odpeljani kam drugam.

Na čelu te komisije so bili poveljnik dr. Pavelić, feldmaršal Kvaternik in nemški poslanik pri hrvaški vladi Kaschea. Obiskali so kolonije Vinđhorst, Koenigsfort in Adolfstal. To so seveda z nemškimi imeni prekršene srbske vasi.

Alkoholične pijače se dražijo

Ljubitelji opojnih pijač bodo po prihodnji sredi morali plačati precej višje cene za nekatere vrste žganih pijač. Povisšanje cen je odobrila OPA, da s tem odpomore izdelovalcem in razpečevalcem, ki so prizadej, ker se žganjarne in čistilnice alkohola uporabljajo mnogo v vojne svrhe, kar je zahtevalo predelavo kuhinjskih in čistilnih naprav.

Še ena nacijska brutalnost

Moskovska "Pravda" obtožuje nemško armado, da je na nekem kraju fronte masakrirala 100 ruskih žensk in otrok, katerim so najprej zpovedali, da morajo korakati pred nemškimi tanki, da bi jih tako krali pred Rusi.

Nek ruski vojak, ki je vse to videl, izpričuje, da je bila na čelu skupaj zgnane skupine žensk in otrok, neka belooblečena Rusinja z detetom v naročju, katere se je uprla, da bi korakala pred tanki. Druge žene so takoj sledile njenemu zgledu in nemški vojaki so tedaj odprli ogenj na vso skupino. Nekaj žensk je ušlo, a so jih Nemci hitro povozili s tanki.

Rusi pravijo, da bodo zahtevali najstrožje kazni za vse nemške poveljnike in častnike, ker vse izgleda, da je nemška brutalnost nad civilnim prebivalstvom eden od vojnih načrtov nemške armade, ki se ne more več smatrati kot taka, ampak je enostavno organizirana banda morilcev.

Neznosne razmere v Italiji

Iz Londona došlo poročilo, ki izčrpa poročevalca v Rimu, kjer je živilski položaj, kot pravi t aporočevalec, za povprečne ljudi neznosen.

Priljubljena italijanska hrana, špageti, postaja z vsakim dnem temnejše barve in še ta črna-siva zmes je draga. Olje stane \$5. liter in čevlji, imenovani "narodni čevlji", stanejo \$8., čeprav so narejeni na vrhu iz platna in sličnega blaga. Kave sploh v Italiji za navadne ljudi ni in čaj stane \$2 za dekagram.

Spričo teh neznosnih razmer vlad v Rimu frakcijsko razpoloženje, in politično sumničenje se razvija v aktualne spore, ki segajo v visoke fašistične kroge. Mussolini sedi trdno v sedlu, ali fašistična stranka in italijanska aristokracija sta skregani in razdvojeni. Mussolinijev zet, grof Ciano, nima kaj početi, ker vrši skoro vse njegove posle zunanega ministra njegov bivši tajnik Anfuso.

Bivši tajnik fašistične stranke, znani kričar Ettore Muti, ki je padel v nemilost, je kar nekaj izginil odkar se je pred časom podal na bombno ekspedicijo nad Malto. Njegovo mesto pa zdaj zavlada Aldo Vidussoni, 26 let star pustolovec, ki si je to visoko mesto in priznanje pridobil s tem, da je poročil sestro Mussolinijeve priljeznice.

Anfuso, ki zdaj vrši posle zunanega ministrstva, je točasno najbolj zaposlen z ljubavno pustolovščino, ki se tiče njegaja in pa žene nekega nemškega diplomata v Italiji.

Medtem, ko visoka fašistična gospoda tako vrlo dobro vodi svoje notranje in zunanje posle, se pa polnijo ječe z laškimi aristokrati, kateri menda orinašajo s seboj dostojanstvo, ki daje veliko zadovoljstvo navadni raji, katero fašisti tudi pridno potiskajo za zidove zaradi vsake malenkosti. Ljudstvu se zdi, kakor da zdaj vsaj na ta način Mussolini izvaja izenačenje, katerega je Italiji dolžnjal z raznih balkonov in starih rimskih podrtij zadnjih par desetletij.

Zijanje v sosedna okna v vročini — prepovedano!

Mrs. Cecilija Baker iz Bronx, N. Y., se je šla pritožiti na sodišče, ker je opazila, da je Salvatore De Curtis, star 27 let, zijal v njeno stanovanje z rešilnega stopnišča, kjer je menda sedel kot prismojen, ona pa je morala v najhujši pasji vročini teh dni zapreti okna, če se je hotela skriti pred radovednežem.

Sodnik je poslušal storijo in odločil, da je treba gospodinje protektirati pred takimi zijali, zato je obsodil da Curtisa na en mesec v prisilno delavnico. Pomnil je, da odprta okna v newyorški vročini so neobhodna potreba in radi tega je treba nadležna zijala primerno kaznovati, da ne bodo delali ljudem še hujših nadlog kot jih dela že vlažna vročina sama.

SABOTERJI BODO SOJENI PO VOJAŠKEM SODIŠČU. — Zvezno vrhovno sodišče v Washingtonu je 31. julija, po krajšem presojanju predložene zahteve za obravnavo pred civilnim sodiščem, odločilo, da morajo priti nacijski vohuni, ki so prišli na ameriško celino z nemško podmornico v svrhu vršenja sabotaže, pred vojaški sodni zbor.

Svojo odločbo so podprli z dejstvom, da je vseh osem vohunov obtujenih s sabotažo, kar daje vojaškemu sodišču pravico do obravnave in obsodbe teh vohunov, ter, da je vojaška komisija legalno in zakonito konstituirana in da so saboterji zakonito pridržani.

Zvezno sodišče je potrdilo predsednikovo izjavo, katere zanika pravico do habeas corpus postopanja vsem saboter-

jem ali drugim osebam, ki pridejo v deželo z namenom, da škodujejo vojnemu prizadevanju.

Sodišče je izrečno zanikalo priliz saboterjev za izposlovanje pravice do habeas corpus postopanja, katero bi jih izključilo iz območja vojaškega sodišča, ter jim dalo pravico priti pred civilno sodišče.

GANDHI ZAVRAČA ZAVEZNIŠKE GARANCIJE. — Londonsko poročilo od 31. julija pravi, da Mohandas K. Gandhi zavrača britanske obljube glede indijske neodvisnosti po tej vojni, tudi ako so te podprte z garancijami vseh zavezniških narodov.

V njegovem odgovoru na vprašanje, če bi bil zadovoljen s skupno garancijo vseh združenih narodov in posebno še Amerike, Kitajske in Rusije, je Gandhi odgovoril, da Vseindijski kongres ne bi vpošteval nobene obljube, ker indijska neodvisnost je nujnost sedanjosti. Iz tega razloga on tudi ne bo ustavil kampanje civilne nepokorščine, katero zdaj širi v upanje, da izvojuje Indiji samostojnost.

Gandhi je prepričan, da če pojde on v Tokio, bo tam mogoče začarati japonske militariste s svojo pasivno resistenco tako, da bodo zaključili vojno. Ker se ni nikdar srečal nobene japonskega generala, ampak pozna Japonce največ po budističnih menihih, med katerimi ima nekaj ožjih prijateljev, je njegovo čudno naziranje kolikor toliko razumljivo.

Pred newyorško Centralno knjižnico so prodali za \$1.405.000 vojnih bondov

Prejšnji torek večer, so priredili newyorški trgovci veliko "Victory Party" pred newyorško Centralno knjižnico in ob tej priliki so prodali za svoto \$1.405.000 vojnih bondov in za \$30.000 znakm.

Pred velikim kamenitim poslopjem se je zbralo od 30 do 40 tisoč ljudi, ki so prišli, da vidijo in slišijo razne govornike, komedijante in druge odrske in filmske osebnosti, ki so se odzvale povabilu sponzorjev, ter tako prispevale k velikemu uspehu.

Prireditelji trdijo, da bi bili imeli še večji uspeh, ako bi ne bila nenadno prišla nevihta, ki je razpršila ljudi in premočila nekaj talentov in godbenikov, ki so ravno imeli nastop. Dobre volje pa to ni kalilo, ker ves premočen je bil tudi župan La Guardia, ki je skušal ljudi zabavati in pomiriti obenem, ko je nričelo liti kot iz škofa.

Kljub veliki gneči, ni bilo nobene nesreče, ko so ljudje hiteli na vse strani, da pridejo kam pod streho.

Naciji hite z izdelovanjem smuči

Češki vladni krogi v Londonu poročajo, da se na Češkem z veliko naglico izdeluje smuči in sani za uporabo na ruski fronti prihodnjo zimo. Kar znači, da se mislijo naciji še bojevati v ruski zimi.

PODMORNICE POTOPILE 400 LADIJ

Sovražne podmornice so od Pearl Harborja pa do danes potopile v ameriških vodah 416 ameriških ladij. Zapadni Atlantik pa je postal grobišče za več kot dva tisoč žrtev podmornice.

Associated Press, ki je postavil te številke, pravi, da je bilo poleg označenih mrtvih tudi 1.620 pogrešanih, 11.766 pa je bilo srečno rešenih tekom torpediranja ameriških ladij po podmornicah.

Medtem, ko podmornice potaplajo približno dve ameriški ladji dnevno, se pa v približno 60. različnih ladjedelnicah gradi ladje s tako brzino, da se pričakuje, da bo v prihodnjem letu uposlenih v ladjedelnicah 2.000.000 delavcev, ki bodo dogradili in splovili 2.300 velikih trgovskih ladij in 700 manjših tovornih in sličnih prevoznih ladij.

Državni department je tudi naznanil, da so republike Guatemala, El Salvador, Honduras, Nicaragua, Costa Rica in Panama pripadajoče sodelovati z Ameriko pri konstrukciji kopne poti iz Amerike do Panamskega prekopa.

16 okrajnih sejmov preklicanih

Poljedeljski urad v Albany, N. Y., je izdal poročilo, da je bilo preklicanih 16 okrajnih sejmov (county fairs) za leto, a 38 teh okrajnih sejmov se bo obdržavalo kot navadno.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupa, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4.—, Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$4.—; za pol leta \$2.—;
za štiri leta \$15.—. Za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Na inosemestvo na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

NAŠE STALIŠČE

VIII.

Te reči—ki smo o njih govorili v zadnjem članku—so "naše stališče" zato, ker je do tega privedla—evolucija. Hočemo reči: naraven, nepriljen razvoj. Govorili smo in bomo še nadalje na tem mestu samo o treh jugoslovanskih narodih, le mimogrede smo omenili tudi Bugare. Te zadnje zaenkrat se prepustimo—razvoju, kakor smo prepustili razvoju, evoluciji, vprašanje monarhije ali republike. Želimo najprej pobrati dozorelo sadje. Kar je še zelenega, naj počaka dozorelosti. Takrat bomo s celo roko segli tudi po njem. Če ne mi sami, pa naši znanjci.

Nadaljnje popolnoma dozorelo, skoz in skoz jugoslovansko vprašanje, je vprašanje MEJ bodoče Jugoslavije.

Da, to je skoz in skoz JUGOSLOVANSKO vprašanje, je pa tudi popolnoma DOZORELO.

V mislih imamo na tem mestu zlasti naše Primorje, naš Korotan, naše rojake ob Rabi.

Ne! Nikar ne recite, da je to kako "posebno" slovensko vprašanje! Če spadajo v Jugoslavijo katerikoli Slovenci, spadajo vanjo tudi Slovenci v Primorju, na Korotkem, ob Rabi. Samo po sebi se razume, da z besedo "v Primorju" zaznamujemo vse Slovence (in seveda tudi Hrvatje), ki so živeli v dobi Jugoslavije pod Italijo radi vzrokov, ki so nam vsem le predobro znani. Če je jugoslovansko vprašanje, da pridejo pod Jugoslavijo Slovenci in Ljubljani in Hrvatje v Zagrebu, je istotako jugoslovansko vprašanje, da pridejo vanje vsi drugi Slovenci in Hrvatje. Prav nobenega razloga ni, da bi izključevali katerikoli ozemlje, ki je kompaktno naseljeno po našem narodu. "Vse" je ravno tako važno kakor je važno "nič."

Slovenci smo toliko "domišljivi", da smatramo same sebe za prav resno potrebne vsem Jugoslovonom. Smo pa obenem toliko "popustljivi", da smatramo Srbe in Hrvatje za istotako potrebne nam. Če kje velja znani latinski pregovor: Tvoje življenje je na tehtnici, ko gori sedlova hiša, — velja prav gotovo v našem primeru.

Slovenci moremo toliko več doprinesiti k skupni jugoslovanski stvari, če smo res vsi združeni pod streho Jugoslavije. Ako priznata Srb in Hrvat, da sta za Jugoslavijo potrebna Ljubljana in Maribor, zakaj naj bi bili manj potrebni Celovec, Gorica, Trst...? Ako je Jugoslavija rada velika in močna, zakaj naj bi bilo vrnitev ugrabljenih krajev manj jugoslovansko ko slovensko vprašanje?

O, da! Slovenci mislimo na tiste nasrečne kraje noč in dan. Na te kraje smo mislili z bolečino v duši vso kratko dobo obstoja Jugoslavije. Misel, da je tretjina našega naroda ostala pod tujim jarmom, nas je bolelo mnogo bolj ko vse težave, ki jih je naš narod doživljal v Jugoslaviji pod neplodnim vodstvom nekaterih "čuvarjev Jugoslavije." Bolelo nas je zlasti, ker mnogim Jugoslovonom ni bilo mogoče dopovedati, da je vprašanje Jugoslovonom pod tujim jarmom—jugoslovansko vprašanje... Nikdar nismo smatrali, da je to vprašanje zgolj "slovenski" ali "hrvatski", nam je bilo vedno jugoslovansko vprašanje in tako nam je tudi danes.

In kakor smo se vedno trudili, da bi bilo to vprašanje tudi "uradno" sprejeto kot JUGOSLOVANSKO vprašanje, tako nam je na tem tudi danes. Nič ne dvomimo, da so ga narodji bodoče Jugoslavije vsaj v dnu srca že davno sprejeli kot jugoslovansko vprašanje. Prav bi pa bilo—še več: skrajni čas je, da ga sprejemo kot tako tudi uradni predstavniki Jugoslavije. Ne samo slovenski del jugoslovanskih uradnih predstavnikov, ampak tudi ostala dva dela. Nam se zdi kar prav, da se slovenski del jugoslovanskega predstavništva na zunaj ne izpostavlja preveč za to vprašanje na svojo roko, zakaj, če bi se to godilo, bi stvar res dobila podoben neke zgolj "slovenske" zadeve. Hočemo in zahtevamo, da se to uradno prizna kot zadeva cele Jugoslavije, ne le zgolj Slovenije!

Če se Slovenci—kot "vox populi"—zopet in zopet povračamo na to vprašanje, je pač zato, ker je nam to vprašanje najbližje. S tem ne omalovažujemo nobenih drugih jugoslovanskih vprašanj, razmejitvenih ali kakršnihkoli, na drugih koncih Jugoslavije. Čeh ji ne poudarjamo v isti sapi s poudarjanjem primorskega in korotškega vprašanja, je to pač zato, ker vemo, da tudi Srbi in Hrvatje gledajo v svet z odprtimi očmi in bodo znali uveljaviti svoj glas za reči, ki so njim najbližje. (Dalej.)

Naša pomožna akcija

JANKO N. ROGELJ.

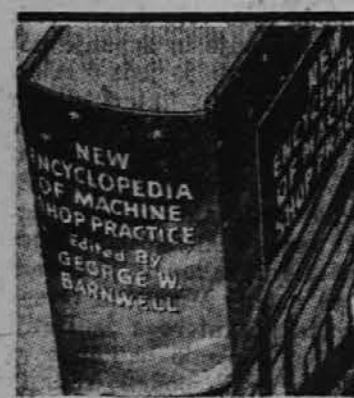
Štiri nove postojanke. — Na št. 28. Odbrali so nabiralce, ki so šli nabirat denarne pridaj med New Yorkom in San Francisco. V New Yorku so se potrudili in prispevali za trpeče in bedne brate v domovini, a v San Francisco so ustanovili svoj lokalni odbor JPO slov. sekcija.

Glavnik tajnik mi piše: "Zadnje čase smo dobili štiri nove lokalne odbore. V East Heleni, Mont., so organizirali lokalni odbor št. 28. v Bartonu, O., lokalni odbor št. 29; v San Francisco Cal., lokalni odbor št. 30; in v Evelethu, Minn., lokalni odbor št. 31. Kakor hitro dobimo imena uradnikov od istih postojank, Ti jih bom takoj poslal."

Uradniki na Evelethu so: Jacob Setnikar, predsednik, Box 152, Eveleth, Minn.; tajnik John Hahjan, 610 Douglas Ave.; in blaginjak John Pouchnik, 727 Summit St. — Uradniki v East Heleni, Mont., so: Predsednik Louis Smith, tajnik Joseph M. Sašek, ki je obenem tudi blaginjak. Rudolf Andolsek je pomožni tajnik.

Poročilo glav. blaginjaka. — "Prvega julija smo imeli v blaginji \$21.782.43. Do 31. julija smo prejeli sledeče prispevke: Nabral John Jerich, Chicago, Ill., \$22.50; Ursula Herber, Chicago, Ill., \$2. Jos. Vesel, Los Angeles, Cal., \$10; Emma Shinkush, blaginjakarica lokalnega odbora v La Salle, Ill., je poslala vsoto \$255.51, katero so prispevali sledeči: Mary Krogulski \$1.00; Joseph Čertalič \$2.00; Anton Udovič \$2.00; Anton Horzen \$5.00; društvo Sv. Družine št. 5. K. S. K. J. \$25.00 in preostanek od pririditve dne 21. junija 1942 \$196.51. — Mike Kusel, Chicago, Ill., \$5.00; Lokalni odbor št. 2 v Cleveland, O., je poslal vsoto \$1.000.00. Skupna blaginja je znašala dne 21. julija \$23.077.44."

E. Helena, Mont. — Iz te male slovenske naselbine, kjer sem jaz pred 26 leti preživel moja prva leta v Ameriki, mi piše moj stari prijatelj Jos. M. Sašek, da so društva KSKJ ABZ in SNPJ organizirala lokalni odbor JPO slov. sekcije

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini
GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popisuje in v slikah kaže temeljna dela mehanike. Razloži vse nastanko, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouči vas, kako je treba vporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele počenik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjiga stane

Samo \$1.98

Naročite pri:
KNJIGARNI
Glas Naroda

216 West 18th Street New York

JERRY KOPRIVSEK in njegov
arhitekt na ploščah
Tereznika Polka
Na planinskih valček št. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — št. M 571
Za to, cenik in cene plošč se
obratite na: JOHN MARSHALL Inc.
462 West 42nd Street, New York

akcije. Priobčeni so bili apeli
Adamiča, Lauschea in Zornana
s lepim uredniškim predgovorom. Naselbina Milwaukee naj sledi nasvetom in željam urednika, ki ima dobro misel in pošteno srce za naše trpinke v zaslužni domovini. Hvala, Mr. Staut!

Janez Nedam. — V vsaki slovenski naselbini imamo enega, dva ali več Janezov, ki se pišejo NEDAM. V svoji zaslepljeni ali hudobni domišljiji se tako daleč spozabljajo in driznejo, da hočejo ovirati delo pomožne akcije. Radi tega skušajo nabujati vestne in delovne uradnike naših lokalnih odborov, da je pomožna akcija brez vsakega pomena. Ime takega Janeza Nedama si dobro zapomnite. Prišel bo čas — morda ni daleč — ko se ga bo lahko s prstom pokazalo, kako je skušal iztrgati iz ust lačnega in umirajočega Slovence. Se tisti kos kruha, katerega mu je nudila poštena in prijazna slovenska roka. Tak Janez Nedam ne zasluži nobene slovenske odpre, ker jo sam odbija lačnim in sestradanim otrokom in starčkom v domovini.

EDISONOVA SINOVA.

Raziskovalci se zanimajo, kako se kaže podedovanje pri otrokih slavnih mož. Zanimivo je, kako se kaže nadarjenost pri sinovih slavnih mož. Dosele so ugotovili, da Edisonovih sinov ni mogel priležati med ljudi ki so nad povprečno nadarjeni, čeprav sta že dala patentirati nekatere svojih izumov. Sinovala Theodor in Charles sta prevzela po svojem slavnem očetu poleg lepega premoženja tudi velik izpopolnjen raziskovalni zavod. Mlađši sin Theodor, ki je prevzel ta zavod, izumlja priprave, ki bi preprečila škodljive vplive tresenja velikih strojev. Razen tega nadahujejo očetovo delo za iznajdbo umetnega gumija. Starejši sin Charles pa ni tako nadarjen za tehnično stroko in pomaga mlađjemu bratu le administrativno.

SVATBA NA DROBIŽ.

Henry Russell Matthew iz Oakland, Ca., je iskal za svojo nevesto leto dni drobiž, da bi mogel z njim plačati svatbo in ženitovanjsko potovanje. Ko sta hotela dati za poročno dovoljenje 200 novčičev, sta letela na prve ovire, kajti uradnik je mlađim odgovoril, da sme po zakonu sprejeti samo do 25 centov drobiža. Ko sta drugič zamenjala in mu plačala v poldolarjih, sta dobila dovoljenje in še 10 centov. Ta drobiž bo baje temelj njune zakonske sreče in rodbinskega premoženja.

SMRTNA KOSA

V Joliet, Ill., je pred nekaj dnevi umrl George Rogina, v starosti 33 let in rojen v Ameriki. Zapušča ženo, sina, štiri brate in pet sester.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

VESTI KOMU
POMAGATE...
AKO PRISPEVATE ZA
U. S. O.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Politika

Politika je tista nadloga, katere se povprečen zemljan najraje oddaleči od ognja, kljub temu pa mu ta grdi vrag posega v vse njegovo življenje od zibel do groba. To se morda sliši malo čudno, ali prav to je tisto, ki omogoča politikom sijajne kariere na račun ljudi, ki ne marajo za politiko: brezbriznost večine ljudi.

O, saj gredo ljudje in volijo svoje kandidate in tudi kaj zabavljajo po potrebi, ali to je po večini demokratska navada in pravica, katere se je treba poslužiti ob času volitev. Bolj pičel je odstotek ljudi, ki se v resnici brigajo zato, da bi prišli v javne urade močje in žene, katerim je res pri srcu blagor slovenskega naroda. In še tisti, ki so taki, se dajo čisto prevarati po političnih govorih, ki so nalašč sestavljeni tako, da nimajo repa ne glave, a imajo pa določen cilj in namen: metati javnosti pesek v oči.

Seveda se sem pa tja pripeti, da pridejo v ta ali oni urad, države, mesta ali dežele kandidatje, ki so zares imeli najboljše namene, pa kaj hitro spoznajo, da v veliki politični mašini posameznik presneto malo šteje. In tako se zgodi, da imamo vedno dober pridelek novih in "boljših" kandidatov, ki bodo menda popravili vse, kar so prej izvoljeni nepridipravi napačno delali.

S politiko je namreč tako, kakor z odrešenjem človeštva: dokler bo živel na zemlji človek, se bo reševal in dokler se bo reševal bo ime nadlogo politike na svoji nesrečni grbi.

Saj ne rečem, da niso ljudje s politiko tudi že kdaj dosegli in ukrenili, toda tista škodolica na tehtaici bi kar v zrak odskočila, če bi na nasprotno položili vse zlo, ki ga je človeštvo že prinesla politika.

Vse vojne, pokolja, krize, pogromi, rasno preganjanje, inkvizicijska mučenja, in še neštete druge krivice moremo brez pomiselnja pripisati politiki.

Nesrečna politika! Kdo jo je le znašel? Človek sam, seveda, in nič ne vemo prav kdaj, a najbrž že v tisti sivi davnini, ko je z gorjajo v roki lovil plen in branil sebe in svoje pred sosedom, ki mu mogoče ni bil ravno prijazen, katerega pa je morda v sili le potreboval in zato je pazil, da je bila njegova gorjaja večja in spretnjša, kar je vzbujalo pri ne-ljubem sosedu respekt, ki tudi ni imel nič bolj človekoljubnih motivov, a je radi svoje morala manj jake pesti in gorjaje moral igrati vlogo zvite lisice, ki vedno dobi svoj plen.

Lahko se je začelo kako drugače, važno v tem trenutku

ravno ni. Iz stare zgodovine vemo, da so živeli politiki, ki so postali slavni, in spet drugi, ki so končali bolj klayerno. Kot najiminentnejši od politikov iz starih časov je zapisan v zgodovini Pericles, ki je imel tudi ženo političarko, če je verjeti zgodovinarjem, se je politike zelo učil od nje, kajti znala je sestavljati politične govorance in dajati politične nasvete, kakor noben grški modrijan tistih časov.

Kot vidimo torej nismo bile ameriške ženske prve, ki so vtikale svoj nos v politiko. Ni ti zdaleč ne! Zadnjič sem šla pogledat neko razstavo ženskih kulturnih, političnih in drugih sličnih pridobitev, pa sem opazila, da je imel naš neznani spol vedno dober talent za politične stvari in prav zato so politiki delali vedno na vse kriplje na tem, da bi ženske ostale doma, medtem, ko oni rogovilijo s svojo politiko okrog po svetu.

No, dandanes pa je že politika taka, da vsi vprek zabavljamo čez njo, a bore malo je tistih, ki v resnici vedo, kaj bi bilo treba storiti politično, da bi se svet rešil politike, ki nam prinaša razmere v kakršnih sedaj živimo.

RAZLIKA MED TOTALITARSTVOM IN DEMOKRACIJO

Vohuni, ki so prišli v ameriške vode z namenom in s pripravo, da izvršijo saboterško delo, ki bi bilo stalo tisoče ameriških življenj in povzročilo ogromno škodo in zastoj v ameriški vojni industriji, vse-kakor ne zaslužijo drugega, kakor da se jih hitro spravi v kraj in sicer na način, ki je njihov zločinu primeren. Toda Amerika je demokracija in zato smejo vohuni zahtevati, da pridejo pred najvišje sodišče v deželi.

Vrhovni sodniki, ki so bili na počitnicah so hiteli v Washington, da so lahko vzeli v pretres zadevo osmih vohunov in določili, če imajo pravico, da pridejo pred civilno namesto v vojaškem sodišču.

Razsodili so, da bodo sojeni v vojaškem sodišču. Enako se je 19. priznanim Bundovcem preskrbelo imenitne zagovornike—zastoj.

Ameriški časnikarji, ki so na široko pisali zadnje dni o vseh podrobnostih te vojnenske in bundovske tožne zadeve, so približali, eden za drugim, da to postopanje je tista velika razlika, ki obstoja med totalitarnimi in demokratičnimi deželami—v Nemčiji bi ne bilo nobenih sodnih ceremonij, ampak enostavno usmrčenje.

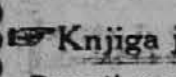
KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani.
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvešati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

MARLIJA KMETOVA:

VEČERNA

Tebi pišem, človeku, ki si polovica mene. Kdo si, kaj si, kod in kako hodiš — ne vem, ne poznam te. Vem pa, da živiš, ker to čutim. Iskala sem te vse dni življenja, pa te nisem našla.

Ni dolgo tega; vstala sem in sem se napotila v službo. Na hribu se je pričelo.

Veter je zavel od severa, pripodil je megle in jih razkropil med bakreno listje. Zemlja se je zgubala in skrčila zasopla je in se zavila v mir in pokoj.

Kolikokrat si je zaježala moja duša človeka, pa vselej takrat je zabavila mrklst hribov tako zelo, da sem nehotoma povsila se rozprostrte roke in sem omahnula.

In isto večno vprašanje, ti isti čemu! Pa prestat je že bil preveč že ognjen, da bi se bil izvil iz dna duše. In zakaj tudi čemu? Bodi!

Ni bil vdan in ponižen ta bodi — a moral je biti. Ali si naj razbijem glavo ob zidu? Je-li polž za stopinjo dalje na poti, če si zaželi peroti?

Tak je bil začetek.

Prisli so spomini na dneve pričakovanja. Ti dnevi so bili polni bojazni in spet polni moči. Pogled se je raztegnil in čakal v nestupnem nemiru, je čakal, kdaj se odpro zatvorice in se mahoma razgrnejo rdeče rože in zlata in solnčne daljave. Ko pa le ni bilo vsega tega, se je upognil hrbet, in oči so onemlele, zasmejala sem se.

Ti moj človek, razumeš kakšen je tak smeh?? Tisti je storil božje, ki je videl lužo in jo preskočil. Jaz pa sem se hotela poglabiti vanjo. Tista skalnata peta, tiste nagubane njive presojno listje in bele breze, močni hrasti in visoke smreke, razdrapani borovci in vsa tista razbita zemlja; vse to me ni privezalo nase in me ni potegnilo k tlom v početek. Še sem čakala, da se zavem in stopim trdno na tla. Pa je bilo treba le kepice prsti, le trohice realnosti — in vsa pajčevina

mojega življenja se je raztrgala.

Takrat sem videla vso tisto sedanjost jasno in določno pred seboj in sem čutila, kako me bo strla. Prešnilo me je kakor železna ost in objela me je groza.

(Potopila sem se v topeš, položila pot svojega življenja v papir; jo lepo zavila in prevézala.

Vsaka pot mi je bila zdaj

PRVI KONVOJ SRBSKIH OTROK PRIŠEL V ŠVICO

(JIC.) — Opozorjamo izseleženke, ki se je trudila, da bi dekle izpilo juho.

Prisotni niso nikoli videli takega p rizora: otroci strahotno suhi, trdega in brezupnega pogleda. Njih oči so morale videti toliko strašnih prizorov, da so ti še danes v njih vtisnjeni.

Težave organizacije. Teško je dobiti otroke iz Francije, a organiziranje konvoja iz Srbije v Švico naleti na skoraj nepremostljive zapreke in težave.

Potrebno je dobiti najprej dovoljenja in pravico prihoda skozi Italijo, potem vagone in lokomotive. Če se ne dobi dovoljenja za potovanje, tudi vagonov ni. Potem prihaja finančno vprašanje. V tem oziru je treba omeniti veliko podporo, ki jo nudi Švicarski Rdeči Križ pod vodstvom gospe Galland, kateri pomaga gospod Lombard v Ženevi.

Povsem sem se prišle nove težave: dogovoriti se je treba, da se bo vlak, ki je bil poslan, tudi vrnil.

Kako najti zavetišča v Švici.

Po prihodu na našo zemljo se mali Srbi ne morejo niti mestiti pri družinah, ker jih nihče ne bi mogel razumeti. Zato je potrebno organizirati taborišča, kar poveča stroške vzdrževanja ki gredo na breme Rdečega Križa.

V karanteni. Trenotno je srbska deca od svojega prihoda v karanteni. Naše oblasti morajo za vsako ceno podvzeti vse potrebne mere proti epidemijam.

Srbski otroci so kmalu oživel, in njih prvo veselje je bilo nad novo obleko, ki jim je bila darovana.

Upajmo, da bodo otroci v dobi treh mesecev, ki jih bodo preživeli v Švici, lahko popravili načeto zdravje. Izražamo željo, da bi Rdeči Križ razpolagal s fondi in potrebnimi pooblastili, ki bi omogočili prihod novega kontingenta malih Srbov brez staršev.

List prinaša sliko otrok v novih oblekah. Otroci izgledajo zelo suhi, blede in strašno oslabileni.

V istem listu objavlja Rdeči Križ naslednje: "Vzdrževanje zavetišča z dobo treh mesecev stane 120 švicarskih frankov, to je v ameriškem denarju 30 dolarjev mesečno. Ta vsota 30 dolarjev mesečno predstavlja v glavnem izdatke za vzdrževanje enega otroka v enem zavetišču. Varuhi, oziroma botri se sporoči ime posinovljenca ali pohodjenke, mesto njegovega bivanja v Švici, vesti o otroku in njegovo fotografijo. Lahko mu piše in zanima podrobnosti za otrokovo usodo po posre-

dovanju uprave Detiškega doma."

Botri ali varuhi lahko postanejo ne samo posamezne osebe, marveč tudi krožki prijateljev, poklicne organizacije, društva in udruženja.

Vse podrobnosti o tem daje Švicarski Rdeči Križ — oddelek za podporo deci. Chantepoiet 11, Geneva, Switzerland. Pomagajte deci Jugoslavije, ki strada! — Storitve vse, da bi naša deca mogla biti poslana v Švico! — Švicarski Rdeči Križ stori vse, da reši našo deca. — Rešiti otroke pomeni zavovarati bodočnost Jugoslavije!

ODPADKI ZA VOJNI MATERJAL

Amerikanci, ki so bili znani kot največji potratniki, se bodo v sedanjih vojni nanadili varčnosti, da je treba zbirati vse različne odpadke, ki se razbijajo v vojni industriji v ta ali oni namenu. Rabi se papir, star gumij, staro železo, razne maske itd. V tem pogledu se je pričela velika kampanja, katero podpira tudi predsednik Roosevelt.

V torek je predsednik na časnikarski konferenci posebej poudaril, da vojna industrija potrebuje mnogo sirovin, katerih pa za vojni material ni dovolj. Zato pozivlja narod da izroči oblastim vse, kar bi drugače kdo zavrgel.

(Predsednik Roosevelt je rekel, da naj gospodarji in trgovci preiščejo kleti in podstrešja, kjer bodo mogoče našli kaj, kar ni več za domačo porabo, pač pa bo prišlo prav za izdelovanje vojnega materiala. Ako bi kdo dvomil, ako je tak stvar za kako porabo, naj samo misli, da je.)

Predsednik je navedel pri tem nekaj primerov in rekel, da vojna industrija potrebuje mnogo starih čunjev, gumij in raznih kovin.

Nato pa je posebno omenil glicerin, ki je neobhodno potreben za razna razstreljiva. Zato pozivlja gospodinjice, da spravljajo vsakovrstno maslence, ki bi je drugače zavrgle, v posode in kadar so polne, naj jih oddajo mesariju.

Pred vojno se je splošno zahtevalo, da imajo Združene države sirovin v toliki množici, da so neizčrppljive. Sedaj po nekoliko mesečih vojne pa se je izkazalo, da vsega manjka. In vsaka sirovina gre najprej na vojni material.

IZŠLA JE NOVA KNJIGA V ANGLEŠČINI O ŽIVLJENJU AMERIŠKE DIVJACINE POD NASLOVOM

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živčevje na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki želi natanko in njevo pravo življenje, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu doslej še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje ležalo v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prisrčnosti POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo z užitkom bral leter, ker navede in popiše vse živali, ki jih je dosegel in prepovedano streljati; tacev, ker so popiše živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednjič reči, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Polje poljudnega popisa in priporočanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 8 x 6 inšev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, rabe, kače in živali, ki se ravnaajo na suhem kot v vodi doma. — Vezna je v močno platno z zlatimi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Naročilo pošljite KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 W. 18th STREET, NEW YORK.

dovajnje uprave Detiškega doma."

Botri ali varuhi lahko postanejo ne samo posamezne osebe, marveč tudi krožki prijateljev, poklicne organizacije, društva in udruženja.

Vse podrobnosti o tem daje Švicarski Rdeči Križ — oddelek za podporo deci. Chantepoiet 11, Geneva, Switzerland. Pomagajte deci Jugoslavije, ki strada! — Storitve vse, da bi naša deca mogla biti poslana v Švico! — Švicarski Rdeči Križ stori vse, da reši našo deca. — Rešiti otroke pomeni zavovarati bodočnost Jugoslavije!

KOLEDARJI NEKDAJ IN DANES.

Publicist dr. Ivan Esih razpravlja o koledarju v človeškem življenju in pri tem sega daleč v zgodovino. Stari Rimljani so pričeli najprej računati novo leto s pomladjo. Tako je bilo vse do leta 143 pred Kr. ko so začeli novo leto šteti po najkrajših dneh, po našem s 1. januarjem.

Koledar, katerega se danes poslužujemo, smo torej v bistvu dedovali od Rimljanov. Z razširjenim krščanstvom po vsej Evropi je bil uveden leden 6 delavniki in nedelje. Papež Gregor XII. je leta 1582 tako preuredil koledar, da je enostavno izpusil 10 dni in so po 4. oktobru tako imeli 15. oktober. Da se v bodčnosti preprečijo taki primeri je odločil, da so prestopna suno leta onih stoletij, katerih števila so deljiva s 400. Zato na primer leto 1800 ni bilo prestopno, čeprav je deljivo s 4 (ne pa s 400). Leto 2000 bo prestopno, leto 2100 pa navadno. Vzhodni cerkev je nasprotovala tej reformi, vse katoliške dežele pa so jo sprejele. V Rusiji so opustili julijanski koledar 1. 1918, v Rumniji pa leta 1919. Po takem se torej danes vse kulturne dežele poslužujejo gregorijanskega koledarja.

Sveda pa tudi današnji koledar, v katerem šteje leto 365 dni, 8 ur, 48 minut in 12 sekund, (za 26 sekund več kakor tropsko leto) ni popolno. Potrebne bodo reforme, ker se bo v 3.200 letih pokazala razlika celega dne. Sedanji koledar je pomanjkljiv tudi v tem, da posamezni meseci ne trajajo enako dolgo. Na svetu je več organizacij, ki preračunavajo preposnov koledarja. Od leta 1922 je v Ženevi pri Ligi narodov bil poseben koledarski odbor. Nadalje je na svetu International Fixed Calendar League ki ima nalogo, da v vseh državah organizira preposnovo koledarja. V New Yorku ima svoj sedež svetovna koledarska družba, ki predlaga, da bi meseci januar, april, julij in oktober, imeli po 31 dni in da bi se pričlenili za nedelje, ostali meseci pa naj bi šteli po 30 dni. Na koncu leta bi se dodal en dan kot svetovni praznik. Neka liga si prizadeva, da bi se na vsem svetu uvedlo leto s 13 meseci po 28 dni (364 v letu) na koncu pa bi se dodal skupni praznik, ki bi se imenoval Solnce ali Svo-boda. So na svetu nekatera velika podjetja, ki se v svojem normalnem poslovanju po služujejo koledarja s 13 meseci. To je večni koledar, ki se nikoli ne spremeni.

SVOBODA NARODA

pomeni njegovo neokrnjenost, samoupravljanje njegovih moralnih, prosvetnih in gospodarskih dobrin ter tako pravno organizacijo, ki izroča to upravljanje v roke onih, ki te dobrine delanstvo ustvarjajo s svojim delom; organizacijo, ki uvršča narod v zvezo enakopravnih narodov in ki dopušča tako ureditve medsebojnih odnosov človeka do človeka, in skupine do skupine, ki onemogočajo sleherni izkoriščanje.

INVESTIRAJTE V AMERIKO KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

JUGOSLOVANSKI POMOŽNI ODBOR

V AMERIKI

Glavni uradniki:

Predsednik: Vincent Calmar, 2659 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. SNPT
Podpredsednik: Josephine Erjavec, 527 N. Chicago St., Joliet, Ill. SZZ
Tajnik: Joseph Zalar, 351 N. Chicago St., Joliet, Illinois KSKJ
Blagajnik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Illinois ZSZ
Nadzorniki: John Gornik, 6403 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio SDZ
John Erbenec, 729 W. National Ave., Milwaukee, Wis. SPZS
Frank J. Wajle, 301 Lime Street, Joliet, Illinois DSD
Josephine Zakrajsek, 7993 Cornell Ave., Cleveland, Ohio PS
Charlie Bencol, 10007 Holmes Ave., Cleveland, Ohio SMZ
Direktor publicitete: Janko N. Rogelj, 6206 Schade Ave., Cleveland, O. ABZ

LOKALNI ODBORI JPO, SS.

Lokalni odbor št. 1, Joliet, Ill. — Predsednik: Jos. Zalar, 351-3 N. Chicago St.; tajnik: John Adamich, 1120 Highland Ave. in blagajnik: Louis Komner, 754 N. Hickory St.

Lokalni odbor št. 2, Cleveland, O. Predsednik: John Gornik, 6403 St. Clair Ave.; tajnik: John Pezdrič, 14904 Perser Ave. in blagajnik: Franko Ruppert, 19303 Shawnee Ave. Lokalni odbor št. 3, Chisholm, Minn. Predsednik: Frank Knel, 415-3rd St. S. W.; tajnik: John Komidar, 320-5th St. S. W. in blagajnik: John Lamuth, 28-3rd St. S. W.

Podsek v Collinwoodu: Predsednik: Joseph P. Terbizan, 14707 Hale Ave.; tajnik: Joseph Durn, 15603 Waterloo Rd. in John Leskovec, 942 East 250 St., Euclid, Ohio.

Lokalni odbor št. 4, Sheboygan, Wis. Predsednik: Marie Prisdand, 1034 Dillingham Ave.; tajnica: Johanna Mohar, 1138 Dillingham Ave. in blagajnik: Martin Jelenc, 1027 S. 8th St. Lokalni odbor št. 5, Milwaukee, Wis. Predsednik: John Oblak, 215 W. Walker St.; tajnik: Rev. D. M. Setncar, 2210 So. 61st St. in blagajnik: Rev. Anton Schiffer, 823 W. Mineral St.

Lokalni odbor št. 6, Ely, Minn. — Predsednik: Anton Zbasnik, AFU Building; tajnik: Ivan Tausell, Ely, Minn. in blagajnik: Louis Champa, Sr., Ely, Minn.

Lokalni odbor št. 7, St. Louis, Mo. — Predsednik: Geo. Kovacevich, 2903 So. Jefferson St.; tajnik: Eusebio Rulic, 401 E. Marceau Str. in blagajnik: John Marusic, 2751 Park Ave.

Lokalni odbor št. 8, Chicago, Ill. — Predsednik: Anton Krapene, 1639 West 21st Place; tajnik: John Gottlieb, 1845 West Cermak Rd. in blagajnik: Leo Jurjovec, Sr., 1846 West 22nd Pl.

Lokalni odbor št. 9, Waukegan, Ill. — Predsednik: Anton Kobak, 1015 Commonwealth Ave. North Chicago, Ill.; tajnik: Joseph Zore, 1045 Wadsworth Ave. North Chicago, Ill. in blagajnik: Frank Nagode, 918 McAllister St., Waukegan, Ill.

Lokalni odbor št. 10, Libydel, Pa. — Predsednik: Joseph Matičec; tajnik: Joseph Arhar, P. O. Box 139, in blagajnik: John Jereb.

Lokalni odbor št. 11, Butte, Mont. — Predsednik: Charles Propp, 1144 East Second St.; tajnik: Ignacij Orszlem, 2025 Walnut St. in blagajnik: Charles Larsen, 201 East Park St.

Lokalni odbor št. 12, Pittsburgh, Pa. Predsednik: F. J. Kress, 218-57th St.; tajnik: John Dolman in blagajnik: Nick Povše.

Lokalni odbor št. 13, Farrell, Pa. — Predsednik: Frank Krmar, P. O. Box 241; tajnica: Frances Gorjance, 925 Cedar Ave., Sharon, Pa. in blagajnik: John Garm, Sr., 887 Cedar Ave., Sharon, Pa.

Lokalni odbor št. 14, Lorain, Ohio. — Predsednik: Miss Mary E. Polutnik, 1711 East 30th St.; tajnica: Matilda Ostanek, 1848 East 34th St. in blagajnik: Hermula Zoriz.

Lokalni odbor št. 15, Clinton, Ind. — Predsednik: Anton Jare, R. 2, 2; tajnik: Frank Bregar, 1159 Anderson St. in blagajnik: Frank Prasniker, RR 2.

Lokalni odbor št. 16, Salida, Colo. — Predsednik: Frank Usnik, RFD 72; tajnica: Katherine Drobnik, 421 East 2nd St. in blagajnik: Louis Skull, RT Box 190.

Lokalni odbor št. 17, Rock Springs, Wyo. — Predsednik: Anton Starman, 1216-10th St.; tajnik: Joseph Gosar, 417 Tiwel in blagajnik: John Jenko, Jr., 1118 Clark St.

Lokalni odbor št. 18, Barberton, Ohio. Predsednik: Joseph Lekšan, 196-22nd St. N. W.; tajnik: Josephine Porok, 29-16th St. N. W. in blagajnik: Louis Arko, 1222 W. Wooster Rd.

Lokalni odbor št. 19, Aspen, Colo. — Predsednik: John Lovshin, Box 282, Aspen, Colo.

Lokalni odbor št. 20, Pueblo, Colo. — Predsednik: John Germ, 817 E. C St.; tajnik: Frank Pechnik, 1232 Elder Ave. in blagajnik: Frank Bradja, R. 1, Box 2.

Lokalni odbor št. 21, Denver, Colo. — Predsednik: Anthony Jersia, 4825 Washington St.; tajnik: Frank Orko, 4769 Pearl St. in blagajnik: Geo. Pavlakovich, 4578 Pearl St.

Lokalni odbor št. 22, La Salle, Ill. — Predsednik: Leo Zevnik, Lincoln Ave.; tajnik: Frank Kobilsek, Garfield Ave. in blagajnik: Empa Shilkus, 717-5th St.

Lokalni odbor št. 23, Johnstown, Pa. — Predsednik: Andrew Vidrich, 706 Forest Ave.; tajnik: John Langerhous, Jr., 616 Linden Ave. in blagajnik: ob enem.

Lokalni odbor št. 24, Trinidad, Colo. Predsednik: Math Karcich, 1011 Lincoln Ave.; tajnik: John Lipce, P. O. Box 28, Box Carbo, Colo. in blagajnik: Frank Tomažin, 1802 Linden Ave.

Lokalni odbor št. 25, Claridge, Pa. — Tajnik: Jurij Previc, White Valley, Pa.

ZA GOSPODINJE.

Olupljena jabolka postanejo rjava. Če hočemo to preprečiti, jih damo v svežo vodo, ki smo ji dodali nekoliko kapljic citronovega soka, ali malenkost citronove kisline.

ANEKDOTA.

Švedski pesnik Karel M. Bellman, je bil tajnik kralja Gustava III. in vladar ga je zavaljo njegove sposobnosti zelo cenil. Nekoč je pesnik za voljo nekega nespodljivca odgovora padel v nemilost, preganjal go ga z dvora. Kralj pa mu je še potem pošiljal vsakovrstna dela na dom.

Nekega dne je Bellmore zvedel, da bo kralj ob določeni uri jahal mimo njegove hiše, pa mu je pripravil nenavaden prizor. Pesnik je bil naslonjen, namuljen po obrazu po vseh pravilih, skozi okno svojega stanovanja v prvem nadstropju, zunaj na lestvi pa je stal brivec in mu strgal brado. Kralj je začudeno obstal in vprašal.

"Za vraga, kaj pa pomeni to?"

"Moj brivec, veličanstvo." je odgovoril pregnani pesnik mirno, "je padel pri meni v nemilost, prepovedal sem mu vstop v hišo, toda falota ne morem pogrešati."

Kralj se je tako zakrohotal, da je zdrknil s konja. Dobro je razumel namigljaj in Bellman se je smel spet vrniti na dvor.

Note

PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Ovretni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDIA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SILVIA POLKA
TAM NA VRTHNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTH
OJ, MARIČKA, POGLEJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (marsurka)
BARČICA
MLADI KAPETAN
GHEMO NA STAJERSKO
STAJERIS
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad 3 za \$1.

NOVA DEKLE JE SE MLADA Po 25c komad:

Naročila pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUISA ADAMIČA

ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime _____

St., ulica ali Box št. _____

Mesto in država _____

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI

"Glas Naroda" NEW YORK

216 WEST 18th STREET NEW YORK

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

60

Zakon in pravica ne pozna ozirov. Ni bilo nobenega izgovora, ker ni bilo v prvem hipu nobenega dokaza za nedolžnost in nekrivdo. Oglasilo se je trdo, neizprosno povelje, do mošta oba — Zavinsčak in Markova žena — v preiskovalni zapor. Samo eno si je izprosil Zavinsčak; naj ne povedo žen, kje je nočoj. Naj ji sporoče, da mora ostati na prištavi, ker ni nikogar, ki bi čeval h'šo. — Drugi dan je mislil, morajo dobiti krivca, in tako se izpriča njegova nedolžnost.

In izpričala se je takoj drugi dan. Marko se je zbudil zjutraj zdrav in vesel. Spanec ga je okrepčal in sinčji je storil dobro delo. Tako je zatirjeval sinemu sebi, ko se je unival drugo jutro na potoku.

Prisel je graški hlapec in vprašal Marka:

"Ali veš, kaj se je zgodilo sinoči?"

"Kaj bi ne tvedel!" je odgovoril Marko. "Kolpa je odnesla most."

"To je res," je rekel hlapec, "in ljudje pravijo, da je bilo to znamenje, da se bo zgodilo še kaj strašnejšega."

"Pa se je tudi zgodilo kaj strašnejšega, da ni ostala prazna vera na laži," se je šalil Marko.

"Da, zgodilo se je," je dejal hlapec. "In kar se je zgodilo, je strašno in grozno."

"Ali so morda koga ubili?" je vprašal Marko.

"Ubili so ga, da! Našega oskrbnika so ubili in našega gospoda so zaprli, ker mislijo, da ga je on ubil."

Marku je bilo, kakor da je začutil na rokah človeško kri. Ogladal se je in videl je na srajci, na rokavu, rdečo liso strjevanja k rvi. Pokazal jo je hlapcu:

"Glej, to je njegova grešna kri. Oskrbnika ni ubil gošpod, ampak ubil sem ga jaz!"

Hlapec je zavezal, prijel se je oboja, da ni padel po tleh.

"Marko — ubijalec!" je vzkliknil in se obrnil in zbežal.

"Marko — ubijalec!" je zaklical za bežečim hlapcem Marko, "a tebe ne bom, ne boj se! In zdaj grem in se najvjam sam."

Ali mu more b'iti slabše, nego mu je bilo doslej? Zakaj se je takrat branil zapora? Ali je kaj vredno tako suženjsko življenje, vse razbičano in izsesano, da se človek snili same-mu sebi, in da bi se razjokal sam nad seboj? Hm, v zaporu ni oskrbnikovih bičev, tam ne onečestajo ubogih, zaslužjenih žen. Človek kima stan, hrano in obleko, in tu uboško trpljenje in glad.

Iz mlina je prizdehal sin Markov, suženjev suženj.

"Hej dečko, pojdi, pridi sem!" ga je poklical oče.

Pristopil je deček. Rad je imel očeta, kadar ga je poklical. Taktat mu je bil zmeraj dober. Ali mu je kaj dal ali mu je kaj povedal — oboje je delo dobrega otroku. Sreče je občutilo ljubezen očetovega srca.

"Dečko, pojdi sem in ne boj se me!" je dejal Marko in pogladil otroka po licu.

"Težko je bilo nama življenje, težko je bilo nama in materi. Ha, ali še poznaš mater?"

"Redkokdaj jo vidim," odvrne fant.

"Glej, tako težko nam je bilo življenje, da nas je razkropilo in razdvojilo, kakor bi volk planil med čredo ovac, tako je življenje planilo nad nas in nas je razkropilo. Ali je to življenje? — E, pa kaj ti veš! Vajen si takemu. Tvoja mladost je šla mimo tebe, in nič nisi imel od nje."

Deček je gledal očeta, rosne so mu bile oči.

"Kako ste mi dobri, oče!" je dejal z mehkim glasom.

"Rad bi ti boljši, dečko," je rekel Marko in gladil otroka po licu, "ali iz uboštva ne moremo jemati bogastva! Jaz grem in dolgo me ne bo nazaj. Kadar pridem, bom drug človek. Morda se med tem časom zasneče življenje tako, da pogleda tudi nas s prijaznim očesom. Potrpi! V petih letih boš že velik in močan. A nečesa te prosim. Ako kaj zveš o meni, ne kolni me. Ni moglo priti drugače. Rajši molči zame, da pridem zopet. Tvoje srce je čisto, tvoja molitev je Bogu dopadljiva."

Marko je stisnil sinu roko in odšel. Tam, kjer se zavija pot, se je obrnil nazaj. Otroci je stal pred mlinom in strmel za očetom. Ta mu je pomahal z roko in potem je šel k orožnikom.

"Javljam vam", je rekel, "da sem Zavinsčakovega oskrbnika ubil jaz. Tirajte me p red sodišče, tam priznam vse od koneca do kraja!"

Sodnik ga je zaslišal in dejal njegovo izpoved na zapisnik. Zavinsčak je bil izpuščen na svobodo, tudi Markova žena je bila nedolžna. Marka so odpravili v Novo mesto, kjer je čakal porotne sodbe. Bil je ubog človek, samo to je bilo njegovo, kar je imel na sebi. Kako si naj sam najme odvetnika, da ga zagovarja, ko ga postavijo pred sodni stol? Določilo in zbralo mu je torej odvetnika sodišče samo. Kakor pred sodnikom, tako je priznal tudi svojem zagovorniku vse dejanje, kakor se je v resnici zgodilo. Opisal mu je vse razmere ki je živel v njih.

Tistega dne, ko je prišel Marko na vrsto, se je nabralo v sodni dvorani polno občinstva ki je prišlo gledat in poslušat. Zvedelo se je namreč tudi v Novo mesto, kaj se je zgodilo na Zavinsčakovi pristavi in kako so v prvem hipu zasumili gospoda samega, da je ubil svojega oskrbnika.

Marko je stal pred tremi sodniki. Lice mu je bilo nekoliko pobledele. Prisel je mimo njegov zagovornik in mu dejal, naj se drži čvrsto, da ne bo nič hudega. Državni pravdnik je listal po spisih in si nekaj zapisaval na listek papirja.

Ko je bila obtožnica prebrana, je vprašal sodnik Marka, ali prizna svoje dejanje.

"Da," je odgovoril Marko razločno, "priznam ga v vsem obsegu."

(Nadaljevanje prihodnjik.)

ČUDOVITA LJUBEZENSKA TRAGEDIJA

V izložbi slovite newyorške kanih na svetu, da bi jo daroval ljubljani ženi po odpustu iz ječe, toda tudi to se mu ni posrečilo, ker je v ječi hudo obbolel. Pred svojo smrtjo pa je napisal čudno oporoko. Želel si je namreč, da bi uprava kaznilnice dovolila predelavo njegovih očešnih vek za vezavo tiste male knjige, ki bi naj jo predali Evertonovi. Kaznjeneec Murray bi naj to delo opravil. Svojo čudno željo je Gibbons utemeljil tako. Pred 40 leti sem s temi očmi videl lepoto Gladys Everton in s temi očmi sem jo gledal v nočeh brez sanj, dolga leta svojega življenja v ječi. Izpolnite mi torej željo za zadoščenje po smrti, da bodo te oči gledale njo tudi nadalje.

Uprava kaznilnice pa ni izpolnila želje nesrečnega Gibbonsa. Tudi njegov prijatelj Murray mu ni bil zvest. Knjige ni izročil Evertonovi, temveč jo je prodal trgovcu z umetniškimi blagom. Bil je pa vsaj toliko spodoben, da je Evertonovi vsaj pisal. Gladys si je hotela pridobiti knjigo s pomočjo sodišča, na podlagi dopisa, ki ga je prejela od Murraya, sodišče pa ni priznalo, da je dopis pristen in je njeno zahtevo zavrglo. Zato je potem stopila tiata starejša elegantna dama v trgovino z umetniškim blagom in kupila knjigo, ki je bila namenjena njej.

Knjiga je nastala po enem najbolj čudovitih ljubezenskih romanov ob koncu preteklega stoletja. Tedaj se je 17 letni John Gibbons strastno zaljubil v cirkusko artistko Gladys Everton, ki pa je zavrnila vsak njegov poskus zblizanja ter izkazovala zvesto svojo naklonenost Fredu Jamesu. Gibbons pa je ostal vztrajen. Napravil je načrt, kako bi se iznebil neljubega tekmeča. Zato ga je povabil naj bi nastopil pri nekem bogatem zasebniku, česar se je klavn zelo razveselil. Ponj so poslali avtomobil, med vožnjo pa je v tem avtomobilu za soferjem sedeč Gibbons nameril na klavna nabiti revolver. Gibbons je prisilil Jamesa, da je šel z njim v globoko klet, kjer ga je zaprl. Čeprav bi ga lahko takoj umoril, tega ni storil, ker se je odločil, da bo rajši imel nesrečnega klavna zaprtega.

Laginitev priljubljenega klavna je povzročila veliko vznemirjenja. Policija ni mogla ugotoviti, kaj se je zgodilo z njim. Sedaj, ko Gibbonsu ni bil več na poti njegov tekmeč, je še v večjo vneto dvoril cirkuski igralci in ji pošiljali drage darove, toda njene ljubezni si ni mogel pridobiti. Ko je policija že prenehala iskati izginelega klavna, ga je še vedno iskal njegov zvesti pesnik in končno ga je tudi našel. James je lahko spoznal svojega psa po lajanju in posrečilo se mu je, da je vrzel skozi majhno odprtino, iz kleti na prosto listek, ki ga je pes pobral in odnesel v cirkus. James je z velikim upanjem pričakoval svojega osvobođenja. Ko se pa vrata odprla, je stal med njimi Gibbons z naperjenim revolverjem v roki. Gibbons je namreč videl, da prihaja policijski avtomobil in takoj je sprevredel, da je izdana skrivnost. Zato je v slepi strasti prihitel in ustrelil nesrečnega klavna, še preden bi ga lahko policija rešila. Potem se je sam prijavil policiji in obsojen je bil na 20 let ječe.

Gladys Everton se je bogato omožila in kmalu je pozabila na Jamesa in na Gibbonsa. Po dolgih letih pa je nenadno prejela pismo od Gibbonsa. Čitala je, da mu je pokvarila vse življenje in da za zahtevo, naj mu pomaga vsaj z denarjem. Gladys je v resnici poslala denar a pozneje se je izkazalo, da jo je izsiljeval nek drugi kaznjeneec, ki je bil zaprt z Gibbonsom ter je poznal njegov življenjski roman. Iz ječe so ga izpustili prej kot Gibbonsa in je izrazil priložnost, da je izsiljeval od bivše cirkuske artistke denar, medtem ko je bil Gibbons še zaprt.

Ko so končno Gibbonsa izpustili, si je prizadeval, da bi mu Gladys dovolila vsaj en sam razgovor toda tudi to se mu ni posrečilo doseči. Gladys je odbila sestanek z njim, ker je mislila, da jo je izsiljeval. Ko je Gibbons to zvedel, je izsiljevalca pri prvem srečanju ustrelil. Zaradi tega drugega zločina so ga zopet obsodili na 20 let ječe.

V kaznilniški tiskarni je Gibbons izdelal najmanjšo knjigo, kar jih je kdaj bilo tis-

ČIGAV ZAVEZNIK JE ČAS?

O tem vprašanju se je v zadnjem času mnogo pisalo. Sedaj razpravlja o njem tudi vojaški strokovnjak pariškega "Tempsa". Avtor najprej pravi, da je čas zaveznik samo Anglije. Za pravilo odgovor na postavljeno vprašanje je treba objektivno upoštevati vse podatke. Vedeti je na primer treba, katera vojaška stranka bo močnejša od nasprotne strani po svoji organizaciji ter končno po svoji morali v času glavnih odločitev. Prav zaradi teh številnih elementov, o katerih ni na razpolago dovolj podatkov, je dokončen odgovor na stavljeno vprašanje sploh nemogoč. Na splošno pa lahko ugotovimo, pravi avtor, da Nemčija po vojni s Poljsko očitno še ni bilo dovolj pripravljena na odločilni spopad na zapadu, kar lahko sklepamo po tem, da je ta napad izostal.

Prav tako se nam zdi, da v Nemčiji niso mislili na vojno z Anglijo in Francijo, zaradi poljske zadeve. Verjetno je tudi, da je Nemčija z vojno na Poljskem izpustila nekatere svoje vojne zaloge in da se je zanj tako postavilo vprašanje modernizacije njenega orožja. Francija je namreč že tedaj razpolagala s primernim orožjem v ofenzivne namene, a Velika Britanija je imela za vojno že pripravljene svoje pomorske sile. Obe vojni stranki pa sta se na začetku vojne znašli pred istimi potrebami v pogledu izdelovanja vojnega materiala in organizacije. V pogledu vojne industrije je bil Reich v prednosti, kar se tiče njene organizacije, pomanjkljivosti pa so se pokazale v pogledu dobave surovin, ki jih ni imel v dovoljni količini. V rokah zaveznikov je prav v tem pogledu zelo nevarno orožje blokada.

Katera izmed vojnih strank se je po sedmih mesecih vojne najbolj okrepila? Nihče ne more tega z gotovostjo reči. Odgovor je odvisen od znanja, s kakšnimi surovinami je razpolagala Nemčija s kakšno naglico sta delali angleške vojne industrije kolikšne delovne sile so bile na obeh straneh, kakšna je bila organizacija dela itd.

Nekaj pa se zdi že sedaj gotovo: pomorska vojna se razvija ugodno za zaveznike. Na-

pačno pa bi bilo misliti, da nam na vseh drugih področjih ni treba pospešiti tempa, češ, da je čas samo naš zaveznik. Čas je dejansko nevtralen, ki dela le za one, ki ga izkoriščajo z večjim vagonom in bolj metodično.

PARAFIN ODKRIVA SLEDI DOVE SMODNIKA.

Frank Gompert, policijski uradnik v Los Angeles, je izdelal nov način za razkrivanje zločinov. Če koga osumijo, da je oddal strel, mu nataknejo "rokavice" iz parafina, na roke mu namreč zlijejo približno 3 mm debelo plast raztopljenega parafina.

Ko se ta plast posuši, jo je mogoče potegniti z roke skoraj kakor rokavice. To rokavice preiščejo. Če je osumljenec pred kratkim res streljal, tedaj se ob palcu ter na kazalcu pokažejo sledovi smodnika, ki vidno pobarvajo parafin. Ves postopek traja približno 10 minut, njegovi uspehi pa so baje stoodstotni.

MRAVLJE KOT GASILCI.

Profesorica B. Condesova je proučevala življenje mravelj in odkrila, da prireajo prave gasilske vaje, da bi se naučile kljubovati požarom, če bi izbruhnili in bila mravljišča v nevarnosti. Profesorica je imela na vrtu tri mravljišča črnih mravelj. Nekoč je opazila, da je povzročil požar v enem mravljišču veliko zmedo v drugih dveh, dočim so mravlje v gorečem mravljišču v popolnem redu gasile ogenj. Profesorica se je hotela prepričati kako je s tem presenetljivim pojavom in zato je vrkla v bližini mravljišča na tla gorečo vžigalico.

Mravlje so jo takoj ubrale tja, da bi ugotovile odkod prihaja dim. Mnoge mravlje so plačale svojo vneto z življenjem, ker so se preveč približale ognju. Ko je pa profesorica ponovila poskus z gorečo vžigalico blizu mravljišča, kjer so bile mravlje, kakor se je pozneje izkazalo, izurjene v gašenju ognja, se mravlje niso

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS and STAMPS

ustrašile, temveč so začele mirno gasiti ogenj. Brizgale so vanj svojo kislino in tako se jim je kotično res posrečilo ogenj pogasiti.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

LISTKI

Spisal Kaavar Meška. (144 strani.)

Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON

Cena 75c

MILJONAR BREZ DENARJA

Spisal Phillips Oppenheim. (92 strani.)

Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znal angleški romansopisec poznan po celem svetu.

Cena 75c

MALENKOSTI

Spisal Ivan Albreht. (120 strani.)

Cena 75c

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER. ako je vam le priročno

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

(F. J. Kern) — Zvezano Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjižico — "HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa poljsnila in zakoni za naseljenice. Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dutar. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca: opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. Cena \$1.50

GOVEDOREJA

Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami. Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU

111 strani. Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Anton Pevc. 8 slikami. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem. Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO

258 strani. ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železoličarstvo. Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA

62 strani. Cena 25 centov

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, književni je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno sročila našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 411 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Po 50c zvezek

Andrej Ternovec (Ivan Albreht) Beče noči mali junak. (Dostojevski) Rudarska zgodba (Alojz Jirasek) Na različnih potih (Franc Frisch) Verne duše v vlačah (Prosper Mirime)

Po 75c zvezek

Belfegor (Artur Bernede) Po strani klobuk (Damiir Feigl)

Po \$1 zvezek

Veridicus (Pater Kajetan) Rudarska balada (Marjia Majerjeva) Pingvinski otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazens (F. M. Dostojevski)

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City